

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שלישי

היכל
תשיעי

לקוטי שיחות

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

•

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

•

במדבר (חלק יג — שיחה ב)

יוצא-לאור למחזור הראשון מלימוד הלקוטי שיחות
שבוע פרשת במדבר, כג'כט אייר, ה'תש"פ (ב)

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים לבריאה

שבעים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע

LIKKUTEI SICHOT

Copyright © 2020

by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

editor@kehot.com / www.kehot.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

The Kehot logo is a registered trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehot.com

במדבר ב

לויי': „הקרב את מטה לוי והעמדת אותו לפני אהרן הכהן ושרתו אותו. ושמרו את משמרתו ואת משמרת כל העדה וגו'". ומבאר פרטי עבודת שבט לוי וכו'.

והנה בפרשה זו אנו מוצאים כמה ענינים הנראים כסותרים זה את זה, וכמה ענינים בלתי מובנים:

(א) עה"פ², „ושרתו אותו" פרש"י: „ומהו השירות, ושמרו את משמרתו, לפי ששמירת המקדש עליו שלא יקרב זר וכו' והלויים הללו מסייעין אותם,

(א) הכהנים (ב) המשוחזים" (ולהעיר – דמשיחה מעלה הכהן לזרגת משהו מלחמה ולכה"ג). (ג) „ויכהן אלעזר ואיתמר על פני אהרן אביהם" ופרש"י: „בחייו", היינו שהיו כה"ג גם בחיי אהרן.

ועפ"ז מתורץ ג"כ שלא חשיב כאן בני משה גרשום כו' (מה שפרש"י „ונקראו תולדות משה לפי שלמדן תורה וכו'"), ה"ז רק מתרץ איך שייד' לומר על נדב גו' שהם תולדות משה) – כי כאן מדובר רק בתולדות גו' (שהם) הכהנים גו' שלכן אין לכללם ב"הקרב מטה לוי גו'". (משא"כ בני משה. וכן פנחס בן אלעזר, שהרי „לא נתכהן פנחס עד שהרגו לזמרי" (פרש"י פנחס כה, יג)).

(1*) פרשתנו ג, ויז.

(2) שם, ו.

אלעזר בן אהרן הכהן גו', הרי פרש"י „על מה היא נשיאותו פקודת כו'". (ראה לקמן הערה 20) [בפשוטות נמנה נשיא כל שבט עם שבטו כדמוכח בהמנין דלמשכן (כי תשא גו' ואלה פקודי גו').

א. לאחר סיפור הפרטים בדבר מנינם של בני ישראל וסדר הדגלים וכו', מבאר קרא ענינו של שבט

(1) ומה שהפסיק באמצע ב„ואלה תולדות אהרן ומשה וגו'" (ג, אד) [אף שלכאורה: (א) מאי קמ"ל? (ב) הפרטיות רבה. (ג) אין זה שייך כלל לענינו, ובפרט להפסיק בין מנין בני" ודגליהם למנין הלויים] – וכו"כ מפרשי החומש שקו"ט בזה ודוקא בפרש"י – אין כל רמז וביאור! והטעם:

עה"פ (א, מט) „אך את מטה לוי לא תפקוד" פרש"י: „כדאי הוא לגיון של מלך להיות נמנה לבדו". וא"כ מובן במכ"ש שאהרן ובניו (שהם בדרגה עליונה יותר מ„לגיון של מלך", ובהפרש גדול יותר משבט לוי – מאשר ההפרש דלגיון סתם ולגיונו של מלך – כיון שנכנסים לקה"ק) צריכים להיות נמנים לבדם. ולכן לפני מנין כל שבט לוי מספר הכתוב אודות „תולדות אהרן ומשה", שהם מובדלים בפ"ע*. ומבאר הטעם (מעלתם לגבי הלויים):

(* ואף שפרש"י (ג, לט) „אשר פקד משה ואהרן – נקוט על ואהרן לומר שלא ה"י במנין הלויים", שבפשוטות* הכוונה בזה, שלא נכנס אהרן במנין שבט לוי (ודאה מפרש"י רש"י כאן) – שמה משמע לכאורה: (א) שלולא הניקוד – קט"ד שיה"י במנין הלויים. (ב) שרק אהרן לא ה"י במנין הלויים –

הכוונה בזה היא לשלול סברא הפכית – שדוקא אהרן נמנה במנין הלויים, כיון שהוא ה"י נשיא שבט לוי

[כמובן בפשוטות. גם קודם שבא לפרשת קרח (י, יזיח). ומ"ש (ג, לב) „ונשיא נשיאי הלוי

(* דרוחק לומר שכוונתו שלא פקד את שבט לוי – דניקוד (לפרש"י עה"ת) ממועט בהענין ולא ששולל אותו לגמרי (פרש"י וישלח לג, ד).

של רש"י לבאר מ"ש, "ושמרו וגו' ואת משמרת בני" לעבוד את עבודת המשכן" – דלכאורה, מהו ענינם של בני" לעבודת המשכן, שיתכן ע"ז הציווי להלויים, "ושמרו וגו' ואת משמרת בני"?: ולזה פירש רש"י שכוונת הכתוב לומר, "שכולן היו זקוקין לצרכי המקדש אלא שהלויים באים תחתיהם בשליחותם", וזהו שאמר הכתוב, "ושמרו .. משמרת בני ישראל".

אמנם לפי"ז אינו מובן כלל: הרי גם בהפסוק שלפנ"ז נאמר, "ושמרו את משמרתו ואת משמרת כל העדה וגו' לעבוד את עבודת המשכן", ופשוט שגם שם מתעוררת אותה הקושיא: וכי על כל העדה לעבוד את עבודת המשכן? – ולמה נמנע רש"י מלהסביר זה עד הגיעו לפסוק השני?

(ה) עה"פ⁵, "מאת בני" פרש"י: "כמו מתוך בני", כלומר משאר כל העדה נבדלו לכך בגזרת המקום וכו", ואי"מ: מה הכריחו לפרש ש"מאת בני" הוא, "כמו מתוך בני", ש"נבדלו" משאר העדה – והרי לפי מ"ש רש"י לפנ"ז, "שהלויים באים תחתיהם בשליחותם" של כל בני, נתונים המה לו מאת בני" – מן בני, שבני" "נותנים" את הלויים בתור שלוחים שלהם, לעבודת המשכן (וכלשון בני"א: "מתנה מאת פלוני", שהוא הנותן את המתנה, ולא שהיא נבדלת מתוכו) – ומה דחקו לפרש

זו היא השירות". לפי"ז הרי י"ל בפשטות שפי' התיבות, "ושמרו את משמרתו" הוא כפשוטו, מלשון שמירה – שלא יקרב זר – ופי' הכתוב הוא ששמירה זו המוטלת בעיקר על הכהנים כוללת גם את הלויים בתור "מסייעין".

וא"כ אי"מ: מדוע נדחק רש"י לפרש, בהדיבור שלאח"ז, על התיבות "ושמרו את משמרתו": "כל מנוי שהאדם ממונה עליו ומוטל עליו לעשותו קרוי משמרת בכל המקרא, ובלשון המשנה כו", כלומר ש"משמרת" כאן פירושה "מינוי" – ולא פירשה כפשוטה, מלשון שמירה?

(ב) לפי המובן מפרש"י בדיבור השני, ש"משמרת" הנאמרה גבי לויים היינו, "מינוי", למה לא פירש זה רש"י כשנזכרה תיבה זו (בפרשתנו) לראשונה³: "ושמרו הלויים את משמרת משכן העדות"?

(ג) מפרש"י עה"פ, "ושרתו אותו" נראה שעבודת הלויים, הנאמרה בפרשתנו, ענינה סיוע לכהנים בשמירת המקדש, כנ"ל, אבל בפסוק שלאח"ז, על התיבות⁴, ואת משמרת בני", פרש"י, "שכולן (כל בני") היו זקוקין לצרכי המקדש אלא שהלויים באים תחתיהם בשליחותם" – היינו שעבודת הלויים היא במקום ובשליחות כל בני בצרכי המקדש.

(ד) בפשטות נראה, שבפירושו על התיבות, "ואת משמרת בני" כוונתו

3 א, נג.

4 ג, ה.

5 פסוק ט.

נתונים נתונים המה לי מתוך בני"י
ביאר רש"י את הטעם לכלל הלשון:
„נתונים נתונים – נתונים למשא
נתונים לשיר“, ולמה לא פירש זה
בפסוק שבפרשתנו (שהיא הקודמת)
שגם בו נאמר „נתונים נתונים“?

ב. ויובן כל זה בהקדים דבר תמוה
בהמשך הכתובים הנ"ל, והוא שפסוק
אחר חוזר ונשנה פעם שנית¹⁰: לאחר
שאמר הכתוב „ושמרו את משמרתו
ואת משמרת כל העדה לפני אוהל
מועד לעבוד את עבודת המשכן“, מיד
בא פסוק שני ובו לכאורה אותו
התוכן ממש: „ושמרו את כל כלי
אוהל מועד ואת משמרת בני"י לעבוד
את עבודת המשכן“¹¹ (שלכאורה אין
ביניהם אלא שינוי בסגנון הלשון של
הדבר הנשמר: במקום „את משמרתו“
שבכתוב הראשון, כתוב בשני „את כל
כלי אוהל מועד“¹²).

„מאת“ זו באופן אחר?⁶

(ו) לאידך, על הפסוק „ואני הנה
לקחתי את הלויים“ שבו נאמר מפורש
„מתוך בני"י“, דמשמע בפשטות שנבדלו
מתוכם, פרש"י להיפך: „מתוך בני"י –
שיהיו ישראל שוכרין אותן לשירות
שלי“, היינו שתיבת „מתוך“ פירושה
כמו „מאת“: הקב"ה „לקחם“ מאת בני"י
השוכרין (ונתנין) אותן ל„שירות“ של
הקב"ה. והרי כאן הוא חילוף הדברים
– הכתוב אומר „מתוך“ ורש"י פירשו
מל' „מאת“?

(ז) מהי כוונת רש"י במ"ש על
התיבות „נתונים המה לו“ – „לעזרה“
– הרי זה ידוע כבר מפירושו לפני⁷
„והלויים הללו מסייעין אותם“⁸?

(ח) למה מעתיק רש"י גם התיבות
„נתונים המה (לו)“, והלא הוא מפרש
רק משמעותה של תיבת „לו“ –
„לעזרה“?

(ט) להלן בפ' בהעלותך עה"פ⁹, כי

(10) משא"כ בפ' קרח (יה, ג"ד) – כו"כ
שינויים בין ב' הפסוקים.
(11) ופשוט שע"פ פשוטו של מקרא אין
לומר שתיבת „העדה“ קאי על הסנהדרין
(כפרש"י ויקרא ד, יג. שלח יד, א), ולפרש
הכתוב הראשון כפי' הספורנו (ועוד), „שזה הי'
ראוי לעדת הסנהדרין לולא עון העגל“, כי (א)
הו"ל לרש"י לפרש (כמו שמפרש „שכולן היו
זקוקין לצרכי המקדש“). (ב) איזה סיבה ישנה
ע"פ פשוטו של מקרא – שלכן ייחדו עבודה
בהמשכן להסנהדרין. (ג) לקמן כותב רש"י עה"פ
„מאת בני"י“, „משאר כל העדה“ ואם לפי פירושו
„העדה“ הכתוב כאן קאי על הסנהדרין, הי'
צריך לכתוב „משאר כל בני"י“.

(12) ואף שלפעמים בא דבר אחד ב' פעמים
לחיוזק הענין – הי"ז בכפילת תיבה אחת בזה
אחר זה כמו „נתונים נתונים“ (ראה לקמן הערה

(6) ומ"ש מפרשי רש"י שלא מצינו בשום
מקום שהלויים נתונים לבני"י עד שיהיו הם
הנותנים – הרי מפורש ברש"י שהם שלוחי
בני"י, ובמילא מתאים לומר ע"ז שהם הנותנים,
כפנים.
(7) יב.

(8) ואין לומר שהפירוש (כמ"ש מפרשי
רש"י) לדברים הנעשים בעזרה, וכוונתו לשלול
עבודת חול, כי (נוסף ע"ז שגם על פי זה קשה
מ"ש בפנים שכבר פירשו רש"י „ומהו השירות
– ושמרו את משמרתו וכו"י) (א) למה שינה
רש"י לכתוב „לעזרה“ ולא כתבו בלשון
המורגל „למקדש“, ובפרט שבפסוק שלפנ"ז כתב
„לצרכי המקדש“. (ב) הי' צריך לומר „לצרכי
עזרה“ או כו"ב ולא „לעזרה“.

(9) ת, טז.

חייובי, היינו צרכי המשכן המוטלים עליהם לעשותם, וב(עניני) המשכן עצמו; ב) העבודה המתבטאת באופן שלילי – השמירה מכניסת זרים, ואינה בהמשכן עצמו, כ"א לתועלת בני" שלא יכשלו בו¹⁶. וכמפורש¹⁷ „ויאמרו בני" גו' כל הקרב הקרב אל משכן ה' ימות גו', שזוהי טענת בני" אשר „אין אנו יכולים להיות זהירים בכך וכו"¹⁸ – ובמענה ע"ז בא הציווי: „ויאמר ה' אל אהרן אתה ובניך ובית אביך אתך תשא את עון המקדש וגו' וגם את אחיך מטה לוי גו' הקרב אתך וילוו עליך וישרתוך וגו'“, כלומר שעל הכהנים, בסיוע הלויים לעמוד ולשמור שלא יקרבו בני" למשכן.

והפרש עיקרי בין ב' סוגי העבודה של הלויים: עבודתם החיובית לצרכי המשכן היא חובת הלויים ואינה בתור סיוע לכהנים – (והכהנים נצטוו רק לשום אותם איש איש על עבודתו¹⁹) וכמו"כ בנוגע לעבודת השיר²⁰; משא"כ

אשר ע"כ מסתבר לומר שהכתובים מיירי כאן בשני סוגי עבודת הלויים במשכן, ושניהם הם משמרת בני¹³; ועל ידי הנחה זו יתיישבו כל הקושיות והסתירות דלעיל (כדלהלן).

ג. וביאור הענין:

עבודת הלויים במשכן מתחלקת לפרטם שונים: עבודת הפירוק, המשא וההקמה, עבודת השיר, ועבודת השמירה¹⁴ – שלא יכנס זר במשכן¹⁵. ובכללותם הם שני¹⁵ סוגי עבודה: א) העבודה במשכן באופן

23) וכיו"ב, או בכתיבת הענין פעם ב' במקום שני – אבל אין לומר שתחזור התורה על ציווי וענין אחד שלם תיכף אחר שכבר אמרו בפסוק שלפנ"ז. וראה פרש"י בברכות יעקב, בשירת הים וכי – שאפילו בשירה וכיו"ב מפרש הכפל לענין אחר.

13) ומ"ש „משמרת כל העדה" ולפעמים „משמרת בני" – הרי דרך המקרא לשנות לשונו (באם א"א לטעות ע"ז) ליופי המליצה (ראה לקו"ש ח"ז ע' 13-12 בנוגע למ"ש (ויקרא ה, כד) „לאשר הוא לו", אף שלפנ"ז (שם, כא) כתוב „את עמיתו").

14) עבודת הפירוק, המשא וההקמה כבר למדנו לפנ"ז (פרשתנו א, נ"א), עבודת השיר הרי באה בסיום ענינו, בסיום פרשת הלויים (נשא ד, מז בפרש"י), ובנוגע שמירת המקדש, הרי רש"י מביא כאן הכתוב דפ' קרח. ועצם השמירה כבר למדנו לפנ"ז (פרשתנו א, נג).

15) ואף שע"ד ההלכה „אין שמירתו אלא כבוד לו, אינו דומה פלטרין שיש עליו שומרין לפלטרין שאין עליו שומרין" (רמב"ם הל' בית הבחירה רפ"ח), ע"פ דרך הפשט מפורש בכתוב שכוונת השמירה היתה שלא יכנסו זרים למקדש. וראה ג"כ פירש"י דה"א ט, יט.

*15) להעיר דבביהמ"ק נחלקו בכללות לשוערים ומשוררים (דה"א ט. בדחז"ל עה"פ).

16) ובכלל זה, גם המינוי להיות „גזברין ואמרכלין" שהרי נאמר ע"ז וישרתוך (פרש"י קרח יח, ב).

17) יז, כז ואילך.

18) פרש"י שם, כח.

19) לבד אלעזר הכהן – שלפרש"י – נצטווה לשאת שמן וקטרת כו' (ד, טז). וגם בזה פליגי עליו הראב"ע והרמב"ן וכו'.

20) ומ"ש (ג, לב) ונשיא נשיאי הלוי אלעזר בן אהרן הכהן גו' וכן לקמן (נשא ד, כז-כח) „על פי אהרן ובניו תהי' כל עבודת בני הגרשוני לכל משאם ולכל עבודתם וגו' ביד אתמר בן אהרן הכהן" – הכוונה בזה

ושמרו „את כל כלי אוה"מ וגו'“, מוכחא מילתא שכוונתו עכשיו לסוג אחר (השני) בעבודת הלויים. וגם מלשון הכתוב „כל כלי אוה"מ" – משמע שזוהי עבודה המכוונת לכלי המשכן (ומבלי שום רמז שהוא בתור סיוע ושירות לכהנים). ובפשטות הכוונה בזה למשא הכלים ולשיר (כי לא מצינו ללויים שום עבודה בכלי אוה"מ חוץ ממשאם ושירם).

אבל עפ"ז מ"ש אח"כ „ואת משמרת בני" אין לו פירוש: מה ענינם של בני לעבודת הלויים הלזו המוטלת רק על הלויים?

ומבאר רש"י שהפירוש הוא: „שכולן היו זקוקין לצרכי המקדש אלא שהלויים באים תחתיהם" – כלומר ש„צרכי המקדש", היינו העבודה החיובית שבה מיירי פסוק זה השני, ה"ה באמת עבודה המוטלת על כל ישראל – וזהו הפירוש של „משמרת בני" – והלויים בשליחותם הם עושים.

ומכיון שזהו לכאורה חידוש, לכן מביא רש"י ראי' לזה ממש"ש לקמן, כי שכר הוא לכם חלף עבודתכם, היינו שהמעשר שבנ"י נתנים להלויים הוא „שכר" עבודתם שהם עובדים תמורת (בשליחות) בני".

ה. עפ"ז הרי א"א לפרש „משמרת" שבפסוק זה מלשון „שמירה", שהרי אין כאן המדובר בשמירת המשכן, כ"א בעבודה חיובית ל„צרכי המקדש" – ולכן מוכרח לומר שפירושה מל' „מינוי": „ושמרו" הלויים (למלאות) „את משמרת", את המינוי המוטל על „בני ישראל".

שמירת המשכן, שמפורש בקרא הנ"ל שאהרן ובניו הם הממונים והאחראים ע"ז, והלויים הם בכחי' „וילוו עליך וישרתוך"²¹.

ד. והנה כיון שבפרשתנו בא הכתוב לבאר כללות עבודתם של הלויים, מובן שצ"ל מבוארים ב' סוגי עבודתם הנ"ל – וזהו שפי' רש"י עה"פ:

„הקרב את מטה לוי והעמדת אותו לפני אהרן הכהן ושרתו אותו. ושמרו את משמרתו ואת משמרת כל העדה וגו'“ – הרי מוכח מתוכו שכתוב זה מיירי בעבודה שהיא שירות וסיוע לכהן, לכן מפרש רש"י שזוהי „שמירת המקדש שלא יקרב זר", כי רק חלק זה דעבודת הלויים (בעיקרו) שייך להכהנים, כנ"ל. ומהאי טעמא מביא רש"י כאן את הכתוב „ואתה ובניך ובית אביך תשארו את עון המקדש", אשר בו מפורש ששמירת המקדש היא חובת הכהנים בסיוע הלויים.

ובמילא מובן שמ"ש „ואת משמרת כל העדה" יש לפרש בפשטות: השמירה השייכת ונוגעת ל„כל העדה", שלא יכנס ממנה זר להמשכן. וכיון שחוזר הכתוב ואומר עוה"פ

היא שהוא „ממונה על כולם, עליהם" (פרש"י).

(21) ואף שנצטוו ע"ז אז, גם כאן מכיון רש"י לזה, כדמוכח מזה שרש"י מביא הכתוב דשם בביאור הפסוק שלנו. ומוכרח רש"י לומר כן, כי לא מצינו שום סיוע אחר להכהנים שנוכל לומר שלזה נתכוון הכתוב שלנו (כדלקמן בפנים), ואעפ"כ בא זה כמענה על טענת בני"ש, כי כאן נאמר הענין בכללות ובקיצור, ושם (לאחר טענתם) נתפרשו הפרטים.

אמנם מ"ש אח"כ, ואני הנה לקחתי את הלויים מתוך בני ישראל תחת כל בכור גוי", היינו לקיחת הלויים באופן ישר מתוך בני"י (ולא שנלקחו הכהנים ואח"כ צרפו אליהם הלויים) לכן פרש"י, "שיהיו ישראל שוכרין אותן לשירות שלי כו", היינו ש"מתוך" הוא במוכר, "מאת" –

ובפרט אשר פסוק זה הוא בהתחלת פרשה חדשה, לאחר סיום הפ' שלפני, ונתת את הלויים לאהרן ולבניו נתונים נתונים המה לו מאת בני ישראל, הרי מוכח שנפסק הענין דלעיל – ומ"ש אח"כ, ואני הנה לקחתי את הלויים גוי" אין זה המשך לענין נתינתם לאהרן ובניו כו' לשמירת המקדש – שהוא עבודת אהרן, והלויים הללו (רק) מסייעין אותם – אלא שהמדובר בעבודת המשכן המיוחדת ללויים עצמם, שהם ממלאים בה את התפקיד מאת הקב"ה. וזהו שפרש"י (ודייק זה גם ממשמעותא דקרא): "ואני הנה לקחתי – ואני מהיכן זכיתי בהן", שכוונת הכתוב לזכותו של הקב"ה בלויים – וזה מתאים לעבודת עצמן במשכן, שכל כולה היא, "שירות שלי", של הקב"ה, ולא לעבודת שמירתו בהמשכו, שבה הם בבחי' "ושרתו אותי", את הכהן.

ולכן פרש"י, "מתוך בני"י – שיהיו ישראל שוכרין אותן לשירות שלי כו" – דמכיון שמהלשון, "ואני הנה לקחתי את הלויים" משמע שקאי בעבודתם העיקרית בהמשכן, והכתוב מבאר "מהיכן" זכה בהם הקב"ה, צ"ל שמ"ש "מתוך בני"י" אין הכוונה לאמר רק שנבדלו מתוך בני"י, אלא שבזה מבואר

ומכיון שבפסוק שלפניו כתוב כלשון זו ממש: "ואת משמרת כל העדה", מסתבר שגם שם הוא מלשון "מינוי" [כלומר מינוי על "כל העדה" לשמירה מכניסה למקדש – אף שמצד תוכן הפסוק עצמו אפשר לפרשה כפשוטה מלשון "שמירה", כנ"ל (דהרי שם איירי אודות שמירת המשכן)], מאחר שב' הפסוקים באים בהמשך אחד. ולכן עה"פ, "ושמרו את משמרתו" פרש"י שהוא מלשון "מינוי" – בכדי לאפוקי מל' שמירה המתפרשת בפשטות – כי אין סברא לפרשה אחרת ממה שמוכרחים לפרשה מיד בפסוק הסמוך.

ולכן עה"פ, "ושמרו הלויים את משמרת משכן העדות" אין רש"י מפרש כלום, כי שם אין שום הכרח להוציאה מלשון "שמירה" – שבה משתעי קרא – כמ"ש, "ולא יהי' קצף על עדת בני"י" ופרש"י: "ואם לאו, שיכנסו זרים בעבודתם זו יהי' קצף" – ושמירת משכן העדות" הוא כפשוטה – מלשון "שמירה". משא"כ בפרשה זו שמצד סמיכות הכתובים יש לפרש כל "משמרת" שבה מלשון "מינוי", כנ"ל.

ו. ולפי"ז, מ"ש לקמן, ונתת את הלויים לאהרן ולבניו נתונים נתונים המה לו מאת בני ישראל, איירי בענין שמירת המקדש, שאין הלויים שלוחי בני"י בעבודתה, וא"כ מ"ש בו, "מאת בני"י" א"א לפרשו כפשוטו, שאותם נתנו בני"י (בתור שלוחים) כנ"ל – דהלא אין הדבר כן – ומוכן שפיר מה שפרש"י ע"ז: "כמו מתוך בני ישראל, כלומר משאר כל העדה נבדלו לכך".

מאת בני, כמו מתוך כו'.

ח. ההוראה מהנ"ל:

כותב הרמב"ם²⁵: „ולא שבט לוי בלבד אלא כל איש ואיש מכל באי העולם אשר נדבה רוחו אותו והבינו מדעו להבדל לעמוד לפני ה' לשרתו ולעובדו וכו' הרי זה נתקדש קדש קדשים²⁶ וכו'”

— הרי אפשר יעלה בדעת מישוהו שמכיון שעדיין לא הגיע לדרגת זו של „נדבה רוחו אותו והבינו מדעו”, אין הוא בכלל מי שיכול להתקדש ולהיות בבחי' לוי בעבודת ה',

ע"ז באה ההוראה בפרש"י הנאמר גם לבן חמש (למקרא), ובמילא גם למי שעומד בדרגת „בן חמש” בעבודת ה' — „שכולן היו זקוקין לצרכי המקדש אלא שהלויים באים תחתיהם בשליחותם”, והרי „מי איכא מידי דאנן לא מצינן עבדינן ואינהו (השלוחים) מצי עבדי”²⁷, ולכן בודאי שכאור"א („כולן”) שייך לעבודת הלויים „להבדל לעמוד לפני ה' לשרתו ולעובדו”, ולמלאות שליחותו בעלמא דין ולעשות לו ית' דירה בתחתונים.

(משיחת ש"פ 9 במדבר תשכ"ז)

לפנ"ו „מסייעים” — כי בנדוד' דפרש"י הרי זה כאלו כתוב בהפסוק עצמו תיבה זו „נתונים נתונים המה לו לעזרה מתוך בני” לכן משתמש רש"י כאן בתיבה הרגילה בכתוב.

(25) סוף הלכות שמיטה ויובל.

(26) ולהעיר שפתח בדרגת „שבט לוי” ומסיים ב„קדש קדשים”.

(27) קדושין כג, ב.

גם זה גופא שאירי אודות הפרט שבזה „ישראל שוכרין אותן לשירות שלי”.

ז. עפ"ז מובן ג"כ שבהפסוק „ונתת את הלויים לאהרן ולבניו נתונים נתונים וגו'” אא"פ לפרש „נתונים נתונים — נתונים לשיר נתונים למשא”, מאחר שמפורש בכתוב²² שמירי בעבודתם השייכת לאהרן ובניו, וזה אינו אלא בשמירת המקדש — ועכצ"ל שהכפל „נתונים נתונים” הוא לחיזוק ולהדגשת הענין²³.

ואעפ"כ מפרש רש"י „נתונים המה לו — לעזרה”, דלכאורה הולל"פ זה בתחלת הכתוב: „ונתת את הלויים, לעזרה” — כי עיקר כוונת רש"י בזה הוא (לא לפרש תוכן הנתונה, אלא) לתרץ איך יתאים בענין שמירת המקדש „מאת (שליחות) בני”. וב' ד"ה באים בהמשך אחד (או שצ"ל ד"ה אחד): נתונים המה לו לעזרה²⁴

(22) משא"כ בפ' בהעלותך הרי שם כתוב „נתונים נתונים המה לי גו' תחת פטרת כל רחם בכור וגו'” — הרי זה איירי גם בהחלק החיובי של העבודה, כפנים. [ולהעיר שגם שם איירי אודות ב' החלקים: א) פסוק הנ"ל איירי בעיקר בעבודה החיובית. ב) מש"כ אח"כ (פסוק יט) „וראתה את הלויים נתונים לאהרן ולבניו וגו'” איירי בחלק שבזה מסייעים הם את הכהנים — שמירת המקדש, וכסיום כתוב זה: „ולא יהי בבניי נגף בגשת בני אל הקודש” ופרש"י: „שלא יצטרכו לגשת אל הקודש שאם יגשו יהי נגף”].

(23) ראה פרש"י (לך יד, יו"ד): בארות בארות חמר — בארות הרבה. וראה ת"א ותיב"ע כאן.

(24) ולא כתב רש"י „לטייע” אף שכתב

